

Almanach

För Året

Efter Frälsarens Christi Födelse,

1817.

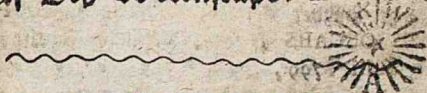
För STOCKHOLMS Horizont,

Belägen vid 59 grad, 20½ min. Polhögd.

Efter Hans Kongl. Maj:ts

Nådigste Stadgande utgifwen

Uf Det Vetenskaps- *Academie.*

STOCKHOLM,

Tryckt hos Johan Pehr Lindh.

Er. sålles häft. och skritt för två St. 6 r:st. Banco

Skad* 1	17	Åtved 1	17	Hja By 1	24
Smål* 1	2	Ålkarby* 1	8	Åskerby By 1	24

III NOVEMBER.

Carlstad* 27	Hjo* 25	Åderlöping 21
Christianopol* 10	Ingatorp 1	Wrigstads* 3

III DECEMBER.

Åkingsås* den 15	Luleå* 19	Åkellesta* 1
Bäck By 16	Löfånger Korff.* 12	Åkåstra* 15
Burträsk* 9	Nordmaling* 1	Åkricshamn* 9
Böleby* 15	Nayala* 15	Åmed* 29
Getnösand* 29	Niteå* 1	Åmmerby* 12
Fontöping* 1	Nathan* 15	Åswe/Dorneå* 4
Åkölöping* 11	Råneå* 29	

Föränderlig Marknad.

Strängs Samling* Måndagen efter i Sönd. i Fastan.

Om Rummin-Ödning.

Rummin är ibland de fryddwexter som i anseende till dess allmänna förbrukande till bröd, brännwins-bränning, m. m. kan anses oundgänglig, och hwad odlingen deraf angår, förtjenar mycken uppmärksamhet, så wäl för den allmänna som enstildta fördel som deraf kan dragas.

Denna wext fordrar en bördig och lös jordmån af half-annat quarters djup, samt en femm och ej hög belägenhet. En något lerblandad mylla är äfwen passande, endast den icke är stenig, och skället bör året förut wara med gödnings-

nings-ämnen tillräckeligen försedt, men icke sam-
ma år; hvarsföre ett Land som nyss förut varit
Såd, kunde till detta ändamål användas. Om
hösten uppgräfvos eller föres Landet väl, hvar-
vid alle ogräs och rötter bortrensas; men man
krattar icke eller jemnar jorden, utan blir den
liggande öfver vintren, för att göras lösare me-
dest kolan, och fruktbarheten genom vatan be-
fordras.

Följande Maj månad arbetas Landet å nyss
och jemkrattas, och sedan man afdelat det i par-
cellars breda sängar, besås det med skilla, högst
till års gamla frön, likväl ej tätare, än att nå-
gra tumms mellanrum må bestännas emellan hvar
planta. Fröet nedkrattas en tum djupt; rens-
ning bör sedermera icke försummas, och om tor-
ka infaller, wattenande icke uraktlåtas.

Rensningen sker antingen för hand med
passande redskap, eller ock med tjenligt ärder som
drages eller föres emellan raderne, genom hvilket
sefnare tid och arbete kunde besparas.

Om

Om det besädda Landet är magert eller för
litt läge mycket utsatt för bläst, är rådligt att
mot slutet af året öfverfrö det med brunnen göd-
sel, men hwilken om wären derpå, bör medelst
hacks blandas med jorden emellan plantorne.

Wid anskande warmare årstid stjuta Rum-
minskanden i blomma, i början hwaras, om
jorden saknar sugtighet, watten måste så mycket
mindre sparas, som frönas tillwert derigenom
mycket underhjelpes.

När nu desse börja mogna, som ses af de-
ras blekare och något brunaktiga färg, men icke
alldeles fullmognat, såsom då lätt affallande, an-
skalles förden så, att stånden nära roten affkä-
ras, samt knippwis sammanbindas, och om wä-
derseken det tillåter lemnas i små stackar ute
öfverstående, eller i händelse af regnväder, infö-
res på Logen för att fulltorka och eftermogna;
hwarefter fröna med käpp sackta aflappas, an-
tingen ute på såttet på utbredde täcken, eller ock
på Logen. Rensjordre från stielkar och annat affall,
ut.

utbredas de att wäl torra, innan de i kÄrl eller säck uppsamlas.

Efter första Frösamlingen drifwa en del rötter nya stott, som söljande är äfwen gifwa frö. Genom de som wid afhämtningen affalla och sielfsä sig, ersättes till en del förlusten af de äldre ständen som utdö.

I tredje året och ofta i det andra gå Rumminrötterna merendels alldeles ut. Emedlertid hafwa nya plantor uppkommit af de sielfsädde frön, särdeles efter omhackningen, hvarigenom brist ej märkes, och man kan med iakttagande af lika skötsel wänta sig ännu ett par år goda frön. Wäl fortplantar sig wärten än vidare genom sielfsåning, men fröden blir allt senare, och bör platsen således å nys omarbetas eller annat ställe till ny plantering wäljas.

I 5 6 år kan ett Rumminland wara fruktbart på sätt som oförmält är; och antages en så lång tid för waraktigheten af landet, och ett nytt stycke af lika widd hwartannat år anlagges, så

skä kan man alltid hafwa 3 brukbara, af hwilka ett är nytt, det andra i bästa ordning, och det tredje snart utgående.

I Tyssland och neiden af Halle, der Rumminodlingen drifwes tåmmeligen stort, brukar man att först så fröet på säng, hwartill i synnerhet hösten wäljes, och då de uppkomne plantorne, i det söljande året fått tjockleken af ett smalt lespipstakt, upptagas de wid midsommaren och med inflammation utplanteras i qwadrat af 12—8—6 tumms widd; och i fall af torra, ännu en gång eller 14 dagar senare wättnas. De wera nu rätt wäl, och befinnas någre utgångne efter en eller par wector, så omsätas desse med nya. Jorden omhackas nu genast, och för andra gången en månad derefter. Man brukar dertill på den orten egna hackor, för sådant ändamål inwättade. Sent om hösten låter man sären afbeta det gröna, hwaraf werten icke stadas. Påsta wären derpå skjuta rötterna tidigt, hwarefter blomman snart wisar sig såsom fröets förebud. I Sachsen begagnas icke landet längre än till en skörd, emedan de mognade ständen genast tillika med roten upphämtas. Man räknar wanligen på ett Lunnland

land 20—25 Ålspind Rummin i afkastning. För
 öfrigt gör den ofta förnyade rensningen af ett
 så användt Land, det samma mål påhände till
 Kåg och Hvetesådd, och kan således odling af
 denne wert anses som ett medel till åkerjordens
 förbättring.

Tabell.

Som under fastställda Fem Classer utvisar, i första
 Columnen deras Födelse-år, som vid 1817 års början äro
 underkastade utskrifning och i sednare Columnen der års-
 tal, med hwars utgång de äro omwiftorligen berättigade,
 att från allmänna Bewårningen entledigas.

Wid 1817 års början underkasta- de Utskrifning till Rational- Bewårningen.	Födde in- om ne- danskris- ne år.	Entledi- gade med Ånter af nedan- nämnde år.
Första Classen, Unglingar af 20 år	1796	1821
Andra Classen, efter fullda 21 år	1795	1820
Tredje Class, af dem som fullt 22 år	1794	1819
Fjerde Classen, efter fullda 23 år	1793	1818
Femte Classen, af 24 års ålder	1792	1817
Wid 1818 års början, då de, som höra till nästföregående årets Femte Class, entledigas från Bewårningen, förändras Clas- serna på sätt som följer:		
Första Classen, unglingar af 20 år	1797	1822
Andra Classen, " " af 21 år	1796	1821
Tredje Classen, " " af 22 år	1795	1820
Fjerde Classen, " " af 23 år	1794	1819
Femte Classen, " " af 24 år	1793	1818

och så vidare är efter annat.